

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. VIII. De duplicibus monasterijs Ordinis S. Saluatoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

RESPONSVM VIII.

De duplicibus monasterijs
Ordinis S. Saluatoris.

1.
Vt genera-
tim veti-
ta.

V Etita sunt per veteres cano-
nes duplicia monasteria, id
est vtriusque sexus. *c. definimus. &
seqq. 18. q. 2.* nec tantum permixta
virorum, foeminarumque habita-
tio: *d. c. definimus. c. in nullo ibid.* sed
etiam coniuncta tantum, & habi-
taculis distincta. quemadmodum
verita cohabitatio clericorum, &
mulierum. *tot. tit. X. de cohab. cler.
& mulier. quod nullibi in Belgio
receptum est. quin & lex. 3. C. de
cust. reor. sexu, inquit, dispares diuer-
sa claustrorum tutamina habere iubean-
tur. quod nec in Episcopalis car-
ceribus vbique obseruatur. quem-
admodum etiam olim circa
templa, laicorum habitacula esse
non poterant, sed soli clerici ha-
bitare. l. nulla. 12. q. 1. ne condu-
cere quidem laici ædes clericor-
um poterant. *Con. Aurel. 2. c. 9.
Choppin. monast. l. 2. t. 3. n. 18.* vt libe-
rius isti Deo vacarent. commune
dormitorium & refectorium ha-
berent. *c. necessaria 12. q. 2.* quod nec
vllibi hodie seruant Episcopi. ex-
cipit tamen *d. c. definimus monaste-
ria, que hætenus, inquit, fuerunt du-
pla secundum regulam Baslij: & se-
cundum præceptionem eius ita formen-
tur: non habitent in vno monasterio
monachi & monachæ. ita requiritur
inter sexum vtrumque monacho-
rum longius spatium. c. monasteria,
ibid. quia scandalum id, & offendicu-
lum multis efficitur, inquit d. c. de-
finimus. c. monast. aut propter diaboli,
inquit, insidias, aut propter oblocu-
tiones, inquit, hominum. vt ne qui-
dem in vno choro permittantur
conuenire ad psallendam. c. perni-
ciosam. §. fin. ibid. D. verò Birgitta
Regulâ à Christo Salvatore dictâ
(ita enim credit Ecclesia, & in**

2. 2
Vt quadâ
excepta.

Breuiario Romano, illiusque of-
ficio ab Urbano VIII. inserto legi-
mus) Ordinem S. Saluatoris in-
stituit; & vtriusque conuentus
monasticorum ædificiorum for-
mam ita præscripsit, vt vterque
quidem conuentus ita esset con-
iunctus, vt iuxta *c. in decima. 18. q.
2.* virgines monachorum admini-
stratione, & præsidio gubernan-
dæ, & è vicino semper in neces-
sitatibus spiritualia auxilia præstare
haberent: & parietibus ita distin-
ctus; vt scandalum non pharisa-
cum, & oblocutiones hominum,
quorum oculi nequam non essent,
cauerentur. adeoque non nisi ex
templo, atque ex publico ad alte-
rum pateret accessus: & sanctimo-
nialium septa ita essent clausa, vt
iuxta *c. 8. X. de vit. & honest. cleric. c.
vn. de stat. Reg. in 6.* ingredi, egredi
dum nemini esset permissum. *Vi-
de Choppin. monast. l. 1. t. 3. n. 18.*
quemadmodum in Belgica supe-
riorique Germania multa etiam
num sunt sæcularium, canonicor-
um simul, & canonicarum col-
legia in vnis ecclesijs, sed diuer-
sis choris; inoffensa tamen fama
Deo seruientium. multæ virorum
ecclesiæ in quibus & mulieres al-
taribus ornandis, curandis orna-
mentis, fartis tectis habendis, ac
alias subministrant. præter dome-
stica sub iisdem tectis obsequia,
citra crimen aut offensam.

Quod si illa clausura in istis mo-
nasterijs quomodolibet duplici-
bus integra aliquatenus non ser-
uetur; non obstante exemptione
aut appellatione providere potest
Ordinarius: tam in vim Concilij
Trid. *f. 25. c. 5. de regul. quàm d.
constitutionis Bonifacij VIII. d. 1.
vn. ibid.* innouatæ. & si pernicia
regularium superet exequendi
vires spirituales; potest inuocari
brachium sæculare. & requirit
Conc. Trid. *ibid. c. 22. in fin.* om-
nes Principes, vt illud præstent,
vt contumaces etiam vi maiori
ad obedientiam cogantur. sed non
ideo

ideo euerti institutum potest, sed mores reformari debent, si enim credimus cum Ecclesia Regulam à Christo dictatam, dum in ea duplicia monasteria præscribuntur, quis tam altum velit sapere, vt cum suprema nõ sapiat Sapiencia? que ex ore Altissimi prodijt, & Regula ad solum suum Vicarium firmandam remisit. *qui omnipotentem*, inquit Fabianus Papa, Deum metuit, nec contra Euangelium, nec contra Apostolos, nec contra Prophetas, nec contra sanctorum patrum instituta aliquid illo modo consentit. *c. qui omnipotentem. 11. q. 3.* improbare potest nemo, quæ œcumenica Concilia probarunt. *c. confidimus. c. omnia. 25. q. 1.* sed manere debent termini, quos posuerunt Patres nostri. *c. qua ad perpetuam. ibidem c. privilegia. 25. q. 2.* & tota illa causa. *Vid. j. 4.*

S. I.

De superioritate, & præfectura eiusdem Ordinis.

Abbatissa, inquit Regula. *c. 10.* vnum de tredecim sacerdotibus, in quem ipsa cum omni congregatione sororum & fratrum consentit, in confessorum eligat, ipsumque Episcopus confirmat, & confirmet, eique autoritate ligandi atque absoluedi, corrigendi atque reformandi plenarie ab Episcopo cenceßa, omnes, inquit, sacerdotes & fratres, sicut sorores Abbatissæ in omnibus obediant: extra præceptum eius nihil omnino, ne vel minimum quid facientes.

Abbatissam, inquit bulla creationis T. per quam in temporalibus, & confessorum generalem, per quem in spiritualibus monasteria huiusmodi regi & gubernari possint, in eis instituit. nec mirum; cum & S. Augustinus, sub cuius generica Regula & hic Ordo militat (S. Birgitta, inquit Paulus II, in d. bulla erectionis

huiusmodi monasterij S. Saluatoris nuncupatus sub regula S. Augustini) in Regula sua negotia maiora velit ad presbyterum eis præpositum deferri. vnde fere (saltem inter Præmonstratenses) confessores monialium S. Augustini præpositi vocantur, de quibus Isidorus in *c. 9. X. de verb. signif. quamuis*, inquit, omnes qui præsumunt, præpositi ritè vocentur; vñ tamen obtinuit eos vocari præpositos, qui quandam prioratus curam super alios gerunt. eo ergo sensu hic Confessor generalis non tantum fori interni autoritatem, sed etiam externi spiritualis regiminis super omnes vtriusque conuentus regulares prioratum, & curam gerit. pro Ordine autem generatim Nos, inquit Mart. V. attendentes, quod huiusmodi generalis officium confessoris in spiritualibus nulli alij congruentius competat, autoritate præsentium præfatos generales confessores, qui sunt & erunt pro tempore in præfato Ordine & monasterijs, caput existere, & esse debere; Abbatissam quoque in temporalibus esse caput in Ordine, & monasterijs, & locis huiusmodi. in spiritualibus vero non superesse, sed potius subesse ipsi generali confessori statimur, & ordinamus, & sic volumus, & mandamus futuris successuris temporibus intelligi, & obseruari. & Ioannes XXIII. statuit, vt defunctis confessoribus generalibus seu Abbatissis, nullus seu nulla, inquit, ibi qualibet subreptionis astutia, seu violentia præponatur, nisi quem vel quam fratres & sorores vtriusque conuentus communi assensu, vel maior pars senioris consilij secundum Deum & B. prædictæ regulam prouiderint sic eligendum, vel eligendam. vbi nec diocæsanis alium præponere permittitur, quam sic electum; nec alijs aliam eligere, quam secundum regulam: ad hæc *c. 14.* vnum ex sacerdotibus istius congregationis iubet eligi, qui sunt istius Ordinis confessores. *ibidem c. 12. 13. 14. 16.* adeo vt, quamuis conuentus eligeret, seu præfaretur sæcula-

N 2 rem;

1. Vt Confessor generalis & Abbatissa superiores.

2. Vt ille eligendus?

rem; diocesanus tanquam non rite electum non posset confirmare. eoque minus quod omnis paternitas, iurisdictio, & visitatio per c. 26. Regulæ concessa, eum finem spectet, ut sit diligens speculator, si regulæ, inquit, in omnibus punctis obseruetur. si in omnibus; cur non in summo eo, quod de capite & Prælato Congregationis institueret illa decernit? sed & d. c. 14. Regulæ huiusmodi facultas non est absoluta; sed restricta ad sic electum, & sic præsentatum. adeo ut si quis non electus, non præsentatus instituat, sit extra fines mandati, & regulæ, extra ibi concessam iurisditionem. institutio in beneficio iuris patronatus ab Episcopo facta non præsentati, irrita est, aut saltem irritanda: c. 14. X. de iur. patronat. sic & institutio rectoris sine consilio eius qui rogari debuit, irrita dicitur, & ei potestas negatur instituendi, qui sic instituit. c. cum olim. X. de arbit. si id in consilio dicendum, quanto magis in consensu requisito? Ideoque siue Ordinem quoad hæc exemptum dicamus; quo modo recte Ordinarius confessores dabit? siue d. c. 14. regulam vigere; quo modo recte illius limites excedet? sed & in authentica de sanctiss. Episc. col. 9. c. 37. siue §. in omnibus vers. faminis, disertè statuitur, ut solus huiusmodi monasterijs duplicibus, Episcopus eis ordinet confessarium, quem ipsæ elegerint.

Denique Bonifacius IX. bulla que incipit, Et si ex debito, auctoritate, inquit, apostolica statuimus & ordinamus, quod in quolibet monasterio & loco dicti Ordinis, que nunc sunt & erunt in futurum, vnus confessor generalis iuxta constitutiones prædictas eligatur, qui sit & esse debeat perpetuus: nisi, quod absit, contra regulam, constitutiones, & statuta supra d. aliquid attentare præsumpserit. hæc exceptio inuerti non potest, ut perpetuus esse definat, si pro regulæ, constitutionibus, & statutis decertaue-

rit: & in casum incidat per diocesani admissionem reseruatam, quin imo cum aliquando Bonifac. IX. huiusmodi confessores nudos ministros, et si perpetuos, esse voluisset; Ioanni XXIII. discrepare id visum est à mente Regulæ, & confessores generales capita congregationum esse voluit: quibus & ipsa Abbatissa, omnesque alij in spiritualibus debeant subesse.

§. 2.

De reuocatione admissionum.

Vnde sequitur & huiusmodi confessarios generales ut in alijs multis Ordinibus, non posse ab Ordinarijs ea auctoritate priuari. quippe quod & bulla non concedit: sed cum visitant, correctiones tantum, & penitentias imponere: quas nec per se possunt exequi. ut priuare non possit, qui visitator dumtaxat est. c. in singul. cum seq. X. de regul. sed cui plena iurisdictio data est. c. dilectum. 26. X. de rescript. c. cum i. & c. X. de re iud. eoque minus, quod prohibitio audiendarum confessionum, & ministrandorum Sacramentorum re ipsa incidat in suspensionem ab officio. nam hæc nulli verborum formula est adstricta. at diocesanis non est permittum in regulares S. Saluatoris ferre sententias excommunicationis, suspensionis, aut interdicti, qualis exemptio seruanda est, et c. 1. de Verb. signif. in 6. plena non tit.

Neque verò rectè dicitur ex lege, pacto, conditione admissionis pro libitu licere hic reuocationem: nam, præterquam quod tale pactum referendum foret ad arbitrium boni viri, l. hæc conditio. D. de contrab. emt. Tuscus v. benedictum. conc. g. n. 13. & latissimè Vvamesius conf. can. de precar. conf. 301. 302. non intemptiue, ma-

3.
Vt perpetuus esse debeat?

net. *inst. pro socio*, neque ex causa infamante, non cognita, & probata, diximus in *lur. pont. non. anal. de regul. n. 46.* locum haberet: tamen ea vocabula non rectè rebus diuinis applicantur. vbi Episcopus pro munere suo aliquem probat ad ministerium Sacramentorum. præterquam etiam quod actus legitimi conditionem non recipiant. *c. actus. de reg. iur. in 6.* & in electionibus, admissionibus &c. conditiones respuantur, & fiunt pura suffragia. *c. 2. de elect. in 6.* purius loquitur Concilium *Trid. s. 23. c. 15.* ibidemque, si examinatus idoneus iudicetur, approbationem, inquit, *quæ gratis datur, obtineat.* vbi non admittit pacta, & leges, & conditiones, sed præscribit, vt idoneis approbatio datur, & gratis. vnde Layman regularibus ad examen oblatis, ex summi, inquit, Pontificis voluntate, ac tacito mandato, si idonei reperiantur, approbatio debetur. *lib. 4. de sacram. penit. tract. 6. c. 11.* Quare Concil. *Trid. d. c. 15.* requirit duo. 1. vt datur approbatio. 2. vt simpliciter & gratis datur. non tantum gratis respectu pecuniæ, sed & sine quopiam grauamine, lege, aut pacto, per quod danti quid liceat, quod alioquin iure ipso non liceret. Omitto nunc quod regula *d. c. 14.* confessorem electum, & præsentatum velit ab Episcopo confirmari, darique licentiam audiendi confessiones: vt si idoneus sit, neutiquam id negare possit Episcopus; & extra terminos regulæ religiosos Ordinarios subijcetes, sunt exempti, vt nec alijs dari; nec secundum illos negari his possint: sed omnino mandati fines sint seruandi. *c. cui de non sacer. de preb. in 6.*

Quemadmodum Mendicantes præsentari iubentur Diocesani, & ab ijs petere licentiam confessiones excipiendi; quam idoneis negare non possint: & si negauerint, tribuit ipso iure Sedes Apo-

stolica. *clém. dudum. de sepult.*

Mendicantium priuilegia in audiendis confessionibus eis confiteri volentium communicata sunt Ordini S. Saluatoris, an & quoad hoc punctum? inspicienda sunt propius. alia sunt similia in iure transeundi ad strictiorem Ordinem: cum prælatus negat facultatem; ius tribuit. *c. licet quibusdam. x. de regul.* Abbas ter benedictionem postulans, sinegetur, pro benedicto à iure reputatur. *c. statutus. de supplend. negl. prelat. vt & prædicator regularis. Trident. s. 5. c. 2.*

S. 3.

De dimissione Confessorum
generalium Ordinis
S. Saluatoris.

DE reuocatione facultatum vt iusta ex causa, & quali denique fieri possit diximus *7. de penit. & remiss.* hic de Confessoris generalis dimissione tractemus. Prælatum eum esse mox diximus, vt Martinus V. generatim pro Ordine, Paulus II. pro hac domo declarauit. Religiosi quidem subditi possunt sine contradictione amoueri: *c. cum ad monast. x. de stat. monach.* & ad claustrum reuocari: *clém. 1. de supplend. negl. prelat.* & ipsorum beneficia sunt manualia, vt nec sub regulam triennialis possessoris veniant, nec spoliati aduersus superiorem redintegrentur. vt aiunt *VVamef. t. 1. conf. 456. Rebuff. de pacif. post. 274.* sed non prælati à suis dignitatibus (vt Martinus V. & Paulus II. Confessorum generalem hinc esse declarauit) nisi ex causis in iure expressis. *c. in singulis. cū. seqq. x. de stat. monach.* Quia neque Priores pro arbitrio amouentur qui per electionem promouentur. *c. 2. s. priores x. de stat. monach.* nisi ex graui causa: vt dilapi-

^{1.}
Prælati
sunt & nō
ad nutum
amouibi-
les.

dilapidatores ait, aut incontinen-
tes, aut pro maiori officio aliò
transferendi. & amotiones non
nisi graui ex culpa & canonica fe-
ueritate fieri debere ait c. inuen-
tum. 16. q. 7. eamque interpretes
exigunt, cui priuationis poena ex-
pressè à iure irrogetur. Neque est
in potestate Ordinariorum ad-
uersus regulam à Sede Apostolica
approbatam, seu contra, quam il-
la mandat, instituere, aut destitue-
re. c. institutionis. 25. q. 2. c. dilectus.
X. de temp. Ordin. clem. 2. de elect.

Neque Martinus V. dum du-
plicia diuidi, simplicia erigi huic
Ordini permittit; ea redigit sub
Ordinarijs: sed imò iubet om-
nibus priuilegijs gaudere, vt
alia; opus est ergo, expeditue
anarchiam hic esse? an quod alijs
licet, vt, si à regularibus guber-
nentur, obtineat decretum Con-
cilij *Trid. de regul. f. 25. c. 9. vt sub
eorum*, inquit, *cura & custodia relin-
quantur*: si non, vt sit duplex con-
uentus, vt Ordo & fundatio exi-
git, saltem vt ex eodem Ordine
habeatur Confessor, etiamsi quis
infra Papam diuidere possit?

§. 4.

De dissolutione duplicium
monasteriorum S. Sal-
uatoris.

P Rincipium omnis reformatio-
nis ponit Concilium *Trid. f. 25. de regul. c. 1.* in reuocatione om-
nium ad primæuum institutorum:
& vt, si qua sint Ordinis peculiaria
vota, atque præcepta, fideliter
obseruentur. *omnisque cura*, inquit,
*c. 1. & diligentia à superioribus adhi-
beatur, vt ab illis non recedatur.* & c.
22. eorum omnium, quæ de regu-
laribus decreuit, non obstantibus,
inquit, *eorum omnium & singulorum
priuilegijs, atque etiam consuetudini-
bus, vel prescriptionibus immemora-*

1.
Aduerfa-
tur Conc.
Trid.

bilibus, seruare præcipit execu-
tionem: à Regibus & Principibus
manus auxiliatrices exigit: *vt sine
ullo*, inquit, *impedimento reuocari
quantur ad laudem Dei omnipotentis.*
ob nimis tamen remotam Pontifi-
cis præsentiam statuit idem Tri-
dentinum *de regul. c. 9.* vt sancti-
monialium monasteria immédia-
tè Sedi Apostolicæ subiecta à lo-
corum Ordinarijs gubernentur:
non quidem ideo sublata exem-
tione, sed tanquam d. *Sedis delegatis*,
inquit, *gubernentur*. qui coram pos-
sint inspicere & prospicere, *quæ
verò à regularibus*, inquit, *reguntur,
sub eorum cura & custodia relinquantur.* consonat d. c. 10. f. 14. *c. 10. Trid.* vt ne homines diuersæ pro-
fessionis iungantur. cui aptatur
non deferendam vestem lama lino-
que contextam: non arandum in
boue & asino. denique c. *in decima*
18. q. 2. iubet monialibus præesse
monachos, & instruere etiam in
doctrinis, puta in primis quoad regu-
lam, & constitutiones: quas
sciunt regulares; ignorant secula-
culares sacerdotes, vt hodie multæ
sunt, tempore veterum Canonum
non erant. nec est porro regulares
maior hic tollendi necessitas, quæ
in cæteris exemptis Ordinibus, &
pridem inter effectus finitronum
affectuum, & grauamina, quæ ali-
quando ab Ordinarijs inferuntur
regularibus exemptis, refertur *in c.
nimis iniqua. X. de excess. prælati*, quod
eos de locis; inquit, *in quibus Domini
famulantur, satagunt amouere; nisi
eis obediant.* an hic idem superio-
ritatis aculeus animas paruum
transfixit? quod si quod ex facto
incommodum datum foret, de
quo in actis allegatum nihil; mi-
nus probatum; non tamen exem-
plò excindere Ordinem oportet.
monasterium, aut conuentum
non fecit Deus vacuum coelum
quia & in angelis reperit præmiti-
tem: non Apostolorum missionem
intercidit; quia & in his predicto-
rum: non si in clero regulari, se-
culari.

Fac-
dele-
Ord-
num
quor-
cum
infra
pam

culari, non, si in capitibus & membris defectus inuenti sunt, & excessus, ideo extirpatus est clerus, & populus sibi relictus: sed Pontifices summi & Concilia œcumenica morbis remedia attulerunt, non ægros sustulerunt, vt vt decissent morbi, corrigatur igitur, & emendetur si quid est morbidum, & monialium monasteria, quæ à regularibus reguntur, sub eorum cura, inquit Conc. Trid. & custodia relinquuntur. quod si quid his aut illis desit, eligantur austeriores: prouideatur quàm optimè disciplinæ: sed Ordine iuris seruato: sed monasteria sub regularium cura relinquuntur. aut si quid porro mutandum; mutantur leges ab eis, qui tulerunt. neque enim ab alijs possunt. c. institutionis. 25. q. 2. clem. 2. de elect. c. dilectus. X. de temp. Ordinatio. lex, inquit, superioris per inferiorem tolli non potest. Abraham c. 18. Genes. negat iudicium esse iustum, vt iustus cum impio luat. quæ semel Deo dicata sunt monasteria, mutari non possunt. c. que semel. 10. q. 3. nemo potest mutare quæ Romani pontifices instituerunt. c. institutionis. 25. q. 2. id quod & Leo scribit Martino Imp. c. priuilegia. ibidem. quare is nullam in rebus ecclesiæ, in eius etiam commodum, in sexta synodo vsurpare auctoritatem voluit. c. nos ad fidem. c. bene. d. 96. nulli hominum liceat hanc paginam infringere, inquit Pontifices, aut ei temerario ausu contraire: alioquin indignationem Dei omnipotentis, & B. Petri & Pauli se nouerit incursum. quis ergo infra Papam neget se ea voce nulli hominum comprehendi? aut diuinas has minas non vereatur?

Graue negotium est statum cuius ecclesiæ mutare, ac iure vitum. c. 2. X. de suppl. negl. pralat. in verb. nolentes vt status ecclesie debitus, & antiquus per insolentiam alicuius subuertatur. & Regula 12. Cancellariæ extinctiones omnes, &

suppressiones vetat, & irritat; quæ non fiunt vi Concilij Trid. at illud monasteriorum extinctiones ne quidem admittit pro grauissimis causis. f. 24. c. 13. sed imprimis vitata est suppressio monasterij, si illius institutio, aut confirmatio à Sede Apostolica emanauit, aduersus quam quisquis alius quidpiam decernere prohibetur. c. 1. & 2. & tot. tit. X. de confirm. vnl. vel inutil. vnde Innocentius III. in c. 1. X. ne sed. vac. statum ecclesiæ Glastonenfis mutari noluit, quamuis Rex, inquit, quoque cum Regni magnatibus, & quidam Episcopi, cum multis Abbatibus poscerent illud. & 7. cum ecclesia B. de prasule fuerit ordinata, ius vestrum apud Sedem, inquit, Apostolicam prosequendi facultatem liberam habeatis. quod si instituta à Papa à nemine subuerti debeant, si credimus, quod ait Breuiarium Romanum in Officio S. Birgitæ. Ordinem illum à Christo Salvatore esse institutum; quis cum ratione illum putet licere sibi destruere?

Permiserat quidem aliquando Martinus V. separari huius Ordinis monasteria; sed tam ipsemet, quàm subsecuti aliqui Pontifices id reuocarunt. Eugenius 15. kal. Octob. 1434. & id refert D. Antoninus 2. part. histor. tit. 16. c. 1. §. 3. & hic post Martinum Paulus II. sub vtroque sexu erexit monasterium. sed Martinus quidem construenda in futurum mandat esse simplicia: in constructis, si plura sunt in vna dicecesi, vt Ordinarius alterum viris, alterum mulieribus, distributis etiam bonis communibus, assignaret: si vnicum, cogat, inquit, fratres aliud monasterium simplex construere: vtique non ex nihilo; sed ex bonis sui ante monasterij: vel sic constructum acceptare, eoque migrare. consonat c. in nullo. 18. q. 2. non verò vult Martinus fratres eijci, & communibus bonis priuari, vel vt mendicabula expelli. & d. c. 37. De Sa-

Martin. V. permissio qualis?

Facultatis defectui Ordinatio rum seu quorumcumque infra Pam.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Etiss. episc. in Auth. iubet vt in dissolutione duplicium monasteriorum omnia antè communia viri & fœminæ diuidant.

Sed neque Bulla Martini V. ipsi Ordinarijs permittit diuidere duplicia monasteria; sed ipsis regularibus, *vnuerſis*, inquit, *fratris d. Ordinis presentibus & futuris* &c. *concessimus facultatem*. neque aliam? ipsis imponit necessitatem, quàm, ne in duplicibus, fratrum deinceps professiones admittantur.

6. Ad loca
vbi scandala
pariat
non exten-
sa.
Et valde notandum est, quod Martinus V. ob scandalum ex separatione natum, reuocet permissionem; seu potius dicat suæ intentionis non fuisse tota illa regna Daniæ, Sueciæ, Noruegiæ in sua reuocatoria cõprehendere: quidni idem sentiret, si illud alibi emergeret? sed satis sit permissionem separationis, vt diximus, reuocatum esse.

7. Permissio-
nes alie
de futuris.
Clemens etiam VIII. diuisa in Belgio monasteria deinceps erigi permittit. 20. Decemb. 1603. & Greg. XV. anno 1622. regulam approbavit, & erigi monasteria simplicia permisit sub altero sexu. Priorem & fratres ordinariæ iurisdictioni quidem subiecit, donec aliud à Sede Apostolica ordinetur: sed omnia hæc agunt de futuris: nullatenus regias fundationes antiquas conuellunt.

8. Nec quid
alibi fiat,
aut in pa-
cti ducatur,
hic attenden-
dum.
Multò minùs obstat, si quid alibi fiat: *l. 12. de off. pres.* si quid alij circa subiectionem sunt stipulati, vt pacta quidem seruentur. *c. 1. X. de pact. c. 1. & 3. de pact. in 6.* sed inter pacificentes, non vt in antiquis quomodocumque mutetur quippiam, citra autoritatem Sedis Apostolicæ. *Clem. quia contingit. de relig. dom. c. institutionis. c. priuilegia. 25. q. 2.* maxime in exemptis, vbi ipsius S. Sedis interest, ne quid aduersus Institutionem, exemptionemue fiat. *c. tempore. X. de arbit. c. olim. 2. X. de priuileg. in V. priuilegia exprimebant ius nostrum, & ec-*

clesie Rom. iustitiam tuebantur, ne in nos monasterij lesio redundaret. c. conuenientes. X. de integ. restit. verb. ius non tam suum, quàm nostrum.

S. 5.

De Incommodis dissolutionis non rite factæ.

Quamuis monasterium simplex esse iubetur auctoritate per canones admissa; non ideo confessariorum Ordinis pastoralis autoritas excindi potest; nisi etiam ab eo, qui auctoritatem habeat exemptos ligandi, atque solvendi. *Persuasum*, inquit Concil. Trid. *s. 14. c. 6. de cas. res. semper in ecclesia Dei fuit; & verissimam esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam sacerdos in eum presert, in quem ordinariam aut delegatam non habet iurisdictionem.* & antè declarauit Concilium Lateranense in *c. vnus vtriusque. X. de pœnit. & remis.* atqui Episcopus non potest habere ordinariam in exemptas: implicaret enim id contradictionem, vnde inter cetera quæ aliquando ab Ordinarijs inferuntur grauamina regularibus, refertur in *c. nimis iniqua. X. de excess. preslat.* quod illorum velint audire confessiones, & iniungere pœnitentias. delegata etiam non tribuitur à Concilio Trid. aut alio ecclesiæ decreto: non igitur potest in alios transferre, aut deputare alios ad confessiones audiendas. Regula quidem *c. 14.* confessorem generalem ab Abbatisa, & vtroque contentu eligi vult; & sic electum ab Episcopo accipere potestatem, ab illo autem statui alios ex fratribus confessarios, non adiecta mentione Episcopi. vt nec Tridentinum exigit, quoad confessiones regularium: *s. 23. c. 15.* sed demum constitutio Gregorij XV. incip. *instruab.* quoad monialium confessio-

nes exigit examen, & probationem Episcopi. quod tamen nondum hic satis receperunt Mendicantes, alijque exempti. & d. c. 14. Regulæ concessa facultas non est absoluta; sed restricta ad sic electum. & sic præsentatum. adeoque, ut diximus supra, si quis non præsentatus instituitur, extra fines mandati & regulæ sit, commissamque ibi iurisdictionem, respiciatque rationem. *l. fin. D. de iuris. om. iud.* Omitto priuilegia omnium ferè Ordinum, quæ refert Mirand. in *Manual. prelat. t. 2. q. 33. art. 1.* quale & huic Ordini concessum asseritur. sed & illis competere potest, qui ius habent communicationis priuilegiorum, idque ritè acceptauerunt, ut nullus Regulatis alicui sacerdoti non sui Ordinis, qualitercumque priuilegiato, confiteri possit. Quod autem Regula S. Saluatoris. c. 14. ait: Confessori generali ab Ordinario concedi auctoritatem ligandi, & soluendi; interpretantur quidam pro permissione, ut verbum illud accipit glossa in c. *concedimus. de consec. d. 1.* seu potius exercitij clauium, ut est in Mendicantibus *clement. duum. de sepult.* sed Regula dicit, *authoritate;* clementina autem, *licentia*: alij aiunt initio eam diocesano competisse auctoritatem ante exemptionem; nunc eam concessam sublatam; ob repugnantiam. *l. ubi repugnantia. de regul. iur.* sed plenius dicatur non competere diocesano, nisi cum restrictione ad præsentandos; vt d. c. 14. præsentationem restrictam ad Congregationem *cod. c. 14. ut diximus*: extra exceptiones, Ordinem esse exemptum; cum decreto irritanti omnia, quæ contrà fuerint acta. aduersus quod nec ignorantia quidem à nullitate solet excusare. *c. si eo tempore de elect. in 6. c. quidam de preb. in 6.* Sed & difficile est consuetudine aut præscriptione hæc introduci. quia clauis ecclesiæ difficilè præscribuntur. vnde. *c. si*

Epis. de penit. & remiss. nulla, inquit, potest consuetudine introduci, quod alius præter sui superioris licentiam confessorem sibi eligere valeat, qui eum posset soluere, vel ligare. quod idem dicendum est in alijs casibus ad potestatem clauium spectantibus: quatenus ratio dispar non assignatur. nisi quod in probabili controversia ecclesiam supplere auctoritatem dicatur: aut nisi in radice præscriptæ iurisdictionis fundetur. quæ facti est: & probatione eger.

Si ergo, ut diximus, caput & superior est confessor generalis, sequitur acephalum, & anarchicum esse in spiritualibus monasterium à quo ille diuellitur: idque si exemptum est ab Ordinario, eius superioritatem internam vel externam in alium transferri non posse ab Ordinario. præsertim contra formam Regulæ, extra regulares, contra priuilegia in sæculares: minime in Abbatiâ: utpote spiritualis regiminis incapax, secundum ea, quæ tradit Siluest. in *sum. v. Abbatisa. v. femina. l. Mirand. de monial. q. 6. ar. 5. Sanchez oper. moral. l. 6. cap. 1.*

Extra controuersiam incapax femina est regiminis spiritualis à clauium potestate dependentis. aded vt nec D. Virgo fuerit excepta. *c. noua. X. de penit. & remiss.* igitur submoto confessore generali manent anarchica moniales; tam supposita exemptione; quam simpliciter secundum Regulam. quæ eis pro capite assignat confessorem generalem; eis dandum secundum regulam. *ut diximus.* non debet autem non monachus eligi in superiorem monachorum: *cum ad nostram. de elect. c. nullus. cod. in 6. non instructus in regula. c. officij. X. cod. non professus, & qui non fuit discipulus assumi in magistrum: c. ut magistrum. X. cod. nec monachus quidem alterius monasterij, cum domi sunt idonei: c. quam sit. 18. q. 2. consonat Regula S. Saluatoris c. 14. minùs alterius Ordinis. clem. 1. cod.*

7. Possessio, aut præscriptio aut in his attendenda?

8. Amoro confessor vt hic introducitur anarchia.

9. Abbatisa an esse in spiritualibus superior possit

10. An in monasterio non monachus?

3. Qualis illi?

4. Que circa has priuilegia?

5. Regulæ sentis.

6. Decretum que irritans priuilegium adiecit.

1. *cod. minimè alij. Trid. f. 14. c. 10. c. relatum. X. de cler. vel monach. c. inter. X. de vel. dom. c. que semel. 10. q. 3. c. possessiones. X. de reb. eccl. non alien. c. pervenit. 18. q. 2. & quamvis hæc loca ferè dici possint agere de beneficijs, & dignitatibus; tamen antiqui etiam canones agunt de præfectis per modum officij, imò quidam antiquiores sunt, quàm beneficià, vt ea hodie in proprietatem possidentur. & ferè eo spectant, quod monachi eiusdem instituti magis ipsi instructi in eo sint, vt rectius secundum illud moniales dirigere possint. quod si ergo confessorum à monasterijs Ordinis S. Saluatoris amoveas; Abbatissâ potestatis non tantum clauium incapax sit, sed cuiuscumque regiminis spiritualis; si credimus Marchantio in Baculo pastoral. d. 6. quod si extra c. 26. regulæ Ordo exemptus est, vt alibi probauimus, cui bono inducitur hoc in loco anarchia, vbi illa non possit præceptum aliquod spirituale imponere? vt idem asserit. q. 4. conc. 1. nihil præcipere per sanctam obedientiam: vt conc. 2. nihil sub peccato mortali: vt q. 5. conc. 2. quod eius præcepta non versentur circa virtutes & profectum spiritualem, vt ibidem: quod ex vi officij non habeat potestatem dispensandi in regulæ præceptis, ieiunijs, legibus ecclesiasticis: sed tantum vt ministra præcepti Prælati: vt quest. 6. conc. 1. si hic tollatur qui solus est prælatus, cuius illa ministerium geret? quod si in hac domo datum est regimen Confessori generali in spiritualibus; Abbatissâ dumtaxat in temporalibus, illo sublato, quis in loco exempto has facultates regendi in spiritualibus, dirigendi, dispensandi, in domo religiosa bene constituta necessarias, subibit? an non reducit illa anarchia ad incommoda, de quibus dicitur, paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis? In authentica de sanct. Episc. coll. 9. c. 37. seu §. in omni-*

11.
Incommoda amoti
Confessoris, si abbatissa sit incapax spiritualium.

bus f. feminis, expressè statuitur, vt dissolutis huiusmodi duplicibus monasterijs, ab Episcopo eis confessorius detur, quem ipsa elegerint. vt & si non fuerit sacerdos, eum Episcopus ordinet; ad faciendum, inquit, eis responsum, & sacramentis communicationem portandam. sed agit de subditis, cum tunc nondum vsurparentur exemptiones

RESPONSVM IX.

De transitu ad aliud monasterium, seu Ordinem.

PRidem statutum est ne transire liceat, vel recipi sine superioris licentia, seu leuitatis instituti, seu districtioris religionis obtentu. c. statumus. 19. quasi. 3. mandamus. ibid. c. non est de regular. in eandemque sententiam data olim sunt diuersa priuilegia: sed tamen illa ita interpretatus est Innocentius III. vt si verè zelo perfectioris quis desideraret ad alium locum transire; petita, quamuis non obtenta, licentia Superioris, id liceret. c. licet quibusdam. x. d. regular. sed iterum Martinus IV. in c. cum ambitiose. de regular. in extra. u. c. cum generatim vetuit, ne quis quocumque prætextu, aut licentia de Ordine Mendicantiu transiret ad non Mendicantem; solo Carthusiensi Ordine excepto. Clem. ne professores. de regul. Rursus superuenit Concilium Trid. translationes & licentias iterum restringens. f. 14. c. 11. f. 25. de regular. c. 19. & c. 4. Constitutiones Pij IV. & Pij V. de quibus An. dist. mor. p. 1. lib. 12. c. 14. & multis Ordinibus concessa sunt priuilegia translationum prohibitiua: quamuis ad perfectiorem Ordinem, de quibus rectè dicit L. Miranda in Man. pralat. q. 31. ar. 6. conc. 3. in fin. quod oporteat inspicere ipsa priuilegia; & maturè desuper de liberare. quod generatim decernitur